

den ubelukkende tilkommende Ret. Jeg tilstaaer, at jeg ikke forstaaer, hvilket Ord Bondestanden, eller, for at bruge det andet Udtryk af den ærede Rigsdagsmand, de enkelte Bondefamilier, skal have paa, at der vedblivende skal paahvile Jorden Indskrænkninger, som anses for uheldige i nationaloconomisk Henseende, for at de fremfor alle Andre kunne have en sikker og let Afgang til at komme i Besiddelse af Jord, eller med andre Ord til en af de naturlige og bedste Veier til Erhverv og til at skaffe sig et godt Udkomme og en Stilling i Samfundet her i vort Fædreland; jeg formaar ikke at see det. Ethvert Aaend, ethvert Tryk, der fra Fortiden af har hvilet paa Bondestanden — ja jeg vil ikke sige, det er affødt, thi jeg vil ikke i dette Dieblis fremkalde Modsigelse i denne Henseende, men jeg vil da sige, at forsaavidt det ikke er affødt, saa bør det affattes; men saa seer jeg virkelig heller ikke, hvorfor vi skal fastholde den Tanke, at nogle enkelte Familier skulle have Fortrinset til Besiddelsen af visse Jorder, og det maa dog være Meningen, naar man forlanger, at visse Gaarde ikke maa bortleies eller bortforpagtes, men at de skulle bortfæstes. Meningen maa være den, at man derigjennem troer at vinde Sikkerhed for, at Bondefamilierne kunne komme til at faae en selvstændig Besiddelse af disse Eendomme, idet Andre end de, der høre til den saakaldte Bondestand, ikke saaledes vilde føle sig fristede til at fæste Jorden, som til mulig at forpagte den. Saa megen Priis altsaa jeg end sætter paa den første Paragraph i Loven, fordi den efter min Mening gaaer ud paa at hæve et unaturligt, kun paa gamle Jorrdomme begrundet Forbud mod at benytte Jorden overeensstemmende med Cierens bedste Tykke, saa kan jeg dog ikke stemme for Paragraphen, naar den bliver ændret efter Udvalgets Forslag under Nr. 1, fordi det Forslag efter min For- mening gjør en uretfærdig Adskillelse imellem Besiddere af en enkelt af denne Slags Eendomme og Besidderne af flere saadanne Eendomme. (T. f. e. r. n. i. n. g.: 3 Landsstingets Forslag skjelnes der jo imellem Besidderne af 3 og af flere Gaarde!). Sa det holder jeg heller ikke meget af; men det er dog

noget bedre end Udvalgets Forslag. Søvrigt skal jeg endnu med Hensyn til § 1 tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at det vil blive en besynderlig Redaction, Paragraphen vil faae, naar Endringsforslaget vedtages. Det hedder nemlig: „Den i kongelig Resolution af 6te Juni 1806 indeholdte Regel osv. ophæves, forsaavidt angaaer de Bøndergaard, der idetmindste i 20 Aar have været besiddede af Selveiere eller Arvefæstere med Ret til at sælge og pantsætte, altsaa i dette Tidrum hverken have hørt til nogen Hovedgaards, Stiftelses eller Embedes Fæstebøndergods eller til nogen ved Sammentjeb eller paa anden Maade paa een Gaard samlet Besiddelse af flere Bøndergaard“; derefter synes det, som om man mener, at naar en Gaard har hørt til en samlet Besiddelse af flere Bøndergaard, saa skal den ikke kunne siges at have været besiddet af en Selveier eller Arvefæster. Dette er jo dog imidlertid ikke Tilfældet, thi en Eendom kan ikke benægtes at have været besiddet af en Selveier eller Arvefæster, fordi han maaskee tidligere har haft nok en Bøndergaard.

Hvad angaaer Udvalgets Forslag til § 2, da skal jeg kun udtale mig med Hensyn til de under Lit. a og b stillede Forslag, der jo høre sammen. Jeg skal da med Hensyn dertil bemærke, at jeg maa erkjende, at det ifølge Loven af 24de April 1860 er naturligt, at man undtager offentlige Stiftelser fra de Begunstigelses, hvorom der i § 2 er Spørgsmaal, og jeg skal fremdeles erkjende, at naar man vil undtage de Stiftelser, der høre under Loven af 24de April 1860, fra denne Paragraphs Anvendelse, saa er der en heel Deel, der taler for, at man ligeledes vil lade Undtagelsen gjælde med Hensyn til de særlig nævnte Vallø, Bemmetofte og Gisselsfeldt Klostre samt Herlufsholms Stiftelse. Ikke destomindre er jeg dog imod Endringsforslaget, og jeg maa tilstaae, det er fordi man efter min Mening ved Loven af 24de April 1860 er gaaet de offentlige Stiftelser for nær. Jeg haaber ikke, at Nogen vil tage Forargelse af denne min Udtalelse, at man efter min Mening er gaaet disse Stiftelser for nær, da jeg selv i sin Tid har været med at stemme for Loven, Noget, jeg isøvrigt meget ofte har